

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТАНОВИЩЕ

ОТ

Министерския съвет на Република България

ПО

конституционно дело № 3 за 2007 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛЮ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение на Конституционния съд от 13 февруари 2007 г. сме конституирани като заинтересувана страна по конституционно дело № 3 за 2007 г., образувано по искане на 51 народни представители от XL Народно събрание за установяване на противоконституционност на § 100, 101, 102, 103 и 104 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2007 г. (ДВ, бр. 108 от 2006 г.).

С § 100, 101, 102, 103 и 104 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2007 г. са направени промени съответно в Закона за акцизите и акцизните складове, Закона за данък върху добавената стойност, Закона за мерките срещу изпирането на пари, Закона за административните нарушения и наказания и Закона за счетоводството.

Изложените доводи в искането са само за допуснати процедурни нарушения при приемането на посочените разпоредби, като съдържанието им не се оспорва. Поддържа се, че оспорените разпоредби са приети в нарушение на чл. 87, ал. 1 и 2 от Конституцията на Република България, тъй като не са внесени от народни представители или от Министерския съвет, каквото е изискването на основния закон.

Освен това се твърди, че в нарушение на чл. 4, ал. 1 и на чл. 88, ал. 1 от Конституцията разпоредбите са предложени в доклада на председателя на Комисията по бюджет и финанси след гласуването на законопроекта на първо четене и са приети само с едно гласуване - на второ четене на законопроекта, като народните представители не са имали възможност да ги обсъдят и да предложат изменения по тях.

Като допълнителен аргумент в подкрепа на твърдението за противоконституционност народните представители са посочили, че е допуснато нарушение и на чл. 10 и 11 от Закона за нормативните актове.

1. Относно твърдението, че оспорените разпоредби не са внесени от народни представители или от Министерския съвет – нарушение на чл. 87, ал. 1 и 2 от Конституцията

Конституционният съд многократно е имал поводи да се произнесе, че преценката за конституционност на законотворческия процес може да се основава само на стенографските протоколи от заседанията на парламента – Решение № 3 от 1993 г. по к. д. № 2 за 1993 г., Решение № 18 от 1995 г. по к. д. № 16 за 1995 г., Решение № 25 от 1998 г. по к. д. № 22 за 1998 г., Решение № 28 от 1998 г. по к. д. № 26 за 1998 г., Решение № 1 от 1999 г. по к. д. № 38 за 1998 г. и др.

На 19 декември 2006 г. народните представители са разгледали на второ четене законопроекта за държавния бюджет на Република България за 2007 г. въз основа на доклада по законопроекта на Комисията по бюджет и финанси, внесен в деловодството на Народното събрание на 15 декември 2006 г. От стенограмата на проведеното заседание се вижда, че оспорените разпоредби са предложени от Комисията по бюджет и финанси, която на свое заседание, проведено на 14 декември 2006 г., е приела доклада по внесения от Министерския съвет законопроект, като е предложила включването в законопроекта на оспорените разпоредби. В отделна част на самия доклад на комисията са обособени направените между първо и второ четене предложения за нови параграфи, сред които е и това на комисията.

Следва да се има предвид, че докладът по законопроекта за държавния бюджет за 2007 г. е разгледан на заседание на Комисията по бюджет и финанси и е приет след гласуването му от присъстващите на заседанието народни представители – членове на

комисията. Предложението на председателя на комисията за включването в законопроекта на § 100, 101 и 102 е прието с 13 гласа „за“, а на § 103 и 104 – с 15 гласа „за“.

Така описаните обстоятелства дават основание да се направи извод, че искането за установяване на нарушение на чл. 87, ал. 1 от Конституцията е неоснователно. Председателят на Комисията по бюджет и финанси и отделните членове на комисията са народни представители и те имат право на законодателна инициатива, включително и да правят предложения за изменения и допълнения в приетия на първо гласуване законопроект. Приемането на тези предложения от останалите членове на комисията е основание за включването им в доклада по законопроекта като предложения на комисията и това е изрично уредено в чл. 70, ал. 2, т. 2 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание.

Няма връзка с конкретния случай разпоредбата на чл. 87, ал. 2 от Конституцията, включена също в искането на вносителите и тя не е нарушена, тъй като Министерският съвет е упражнил конституционното си задължение, предвидено в нея, да изготви и внесе в Народното събрание законопроекта за държавния бюджет за 2007 г.

2. Относно твърдението, че оспорените разпоредби са приети само с едно гласуване – нарушение на чл. 4, ал. 1 и чл. 88, ал. 1 от Конституцията

Становището на вносителите, че оспорените разпоредби противоречат на чл. 4, ал. 1 от Конституцията, се основава на твърдението, че същите са приети в нарушение на разпоредбата на чл. 88, ал. 1, изречение първо от Конституцията, според която законите се обсъждат и приемат с две гласувания, извършени на отделни заседания.

Проектът на Закон за държавния бюджет на Република България за 2007 г. е внесен от Министерския съвет в съответствие с чл. 87, ал. 2 от Конституцията и е приет от Народното събрание на две гласувания, както изисква разпоредбата на чл. 88, ал. 1 от Конституцията.

Между първото и второто четене на законопроекта са постъпили писмени предложения от народни представители за изменения и допълнения в него. На заседанието на Комисията по бюджет и финанси са направени и приети и други предложения, като при второто четене на законопроекта в пленарната зала на гласуване са подложени всички предложения.

В мотивите на Решение № 14 от 2001 г. по к. д. № 7 за 2001 г. Конституционният съд е приел, че „Конституцията не ограничава възможностите на законодателя да допълва или изменя проектите на закони между двете гласувания“, както и че „съвсем естествено и конституционносъобразно е внесените законопроекта да бъдат изменени и

допълвани в процеса на тяхното обсъждане". От тази гледна точка изискването за две гласувания на законите, извършени на отделни заседания, е тясно свързано със създаването на гаранции за упражняване на правото на законодателна инициатива на народните представители, което според Конституционния съд е безусловно – Решение № 2 от 2000 г. по к. д. № 2 за 2000 г.

В този смисъл е и чл. 70, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, в който изрично е уредено, че могат да се правят писмени предложения за изменения и допълнения в приетия на първо гласуване законопроект, като е определен редът, по който се правят предложенията. Същевременно с чл. 71, ал. 2 е предвидено, че при второто гласуване се обсъждат само предложения на народните представители, направени по реда на чл. 70, както и предложения на водещата комисия, включени в доклада ѝ, като се поставят ограничения единствено за обсъждане и гласуване на предложения, които противоречат на принципите и обхвата на приетия на първо гласуване законопроект.

Твърдението на вносителите, че поради внасянето на оспорените разпоредби направо на второ четене на законопроекта, народните представители не са имали възможност да предложат изменения в тях, е невярно. От стенограмата на проведеното заседание на 19 декември 2006 г. може да се установи, че предложените от Комисията по бюджет и финанси разпоредби са обсъждани от народните представители и са правени предложения за промени в тях, като всички предложения са подложени на гласуване. От стенограмата може да се установи например, че предложението на народния представител Мартин Димитров за изменение на § 100 е подложено на гласуване и е прието, докато предложението на народните представители Иван Костов и Яни Янев съответно за отпадането на § 101 и за допълнение на т. 24 от него не са приети.

3. Относно твърдението, че оспорените разпоредби противоречат на чл. 10 и 11 от Закона за нормативните актове – нарушение на чл. 4, ал. 1 от Конституцията

Вносителите са застъпили становището, че със Закона за държавния бюджет на Република България за 2007 г. като особен закон, изготвян и внасян от Министерския съвет съгласно чл. 87, ал. 2 от Конституцията, не могат да се правят изменения и допълнения в съответните специални материални закони по § 100 – 104. Това становище са обосновавали с чл. 10 и 11 от Закона за нормативните актове, на които били противоречали оспорените разпоредби.

Искането в тази му част е противоречиво и необосновано.

Преди всичко вносителите не посочват на кои точно от разпоредбите на чл. 10 и 11 от Закона за нормативните актове противоречат оспорените § 100 – 104. Освен това не става ясно как, изхождайки от тези разпоредби, с които са въведени правилата за съставяне на нормативните актове (обществени правоотношения от една и съща област се уреждат с един, а не с няколко нормативни актове от същата степен; обществени отношения, които спадат към област, за която има издаден нормативен акт, се уреждат с неговото допълнение или изменение, а не с отделен акт от същата степен; отменяване на закон и неговото заменяване с нов, който се отнася до същата материя, се допуска само ако промените са многобройни и важни), вносителите са стигнали до извода, че с годишния закон за бюджета не могат да се правят изменения и допълнения в специалните материални закони по § 100 – 104, след като от чл. 10 и 11 от Закона за нормативните актове следва напълно противоположен извод.

Независимо от посоченото искането е неоснователно на друго основание. Разпоредбите на чл. 10 и 11 от Закона за нормативните актове са закони, а не конституционни норми и евентуалното им неспазване при приемането на закон не може да бъде основание за установяване на противоконституционността на закона – Решение № 14 на Конституционния съд от 2001 г. по к. д. № 7 за 2001 г.

По посочените съображения считаме, че искането на народните представители за обявяване на противоконституционността на § 100, 101, 102, 103 и 104 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2007 г. е неоснователно и следва да бъде отхвърлено.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Сергей Станишев)